

[Povlsen.]

faar. Og jeg skal tillige anbefale, at man i Udvalget tager Sigte paa, at disse to Forslag bliver til eet, at det ærede Medlem Hr. Schmidts Forslag indarbejdes i den højtærede Ministers Forslag; og det skulde efter min Mening ikke være vanskeligt at opnaa dette, for det ærede Medlem Hr. Schmidt har allerede faaet en Del af sine Ønsker opfyldt og vil faa omtrent alle sine Ønsker opfyldt, hvis den højtærede Ministers Forslag bliver gennemført.

I Virkeligheden bliver der kun et Par Spørgsmaal tilbage, hvor det ærede Medlem Hr. Schmidt har særlige Ønsker, nemlig med Hensyn til Understøttelse til de private Skoler. Men her kan jeg ligesom den foregaaende Taler henvise til den Lov, vi har vedrørende Privatskoler her i Danmark, hvorefter de sønderjydske Privatskoler jo ogsaa vil faa deres Understøttelse. Desuden har det ærede Medlem Hr. Schmidt Ønsker om, at der oprettes højere Skoler, som faar Dimissionsret til Universitetet, og her er det saa heldigt, at der, saa vidt jeg ved, allerede foreligger en Betænkning fra et Udvalg, der har behandlet Spørgsmaalet om ikkedansktalende Students Adgang til Universitetet og Universitetets Eksaminer.

Endelig har jeg en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. P. Mortensen. Det ærede Medlem citerede en Udtalelse af mig under Behandlingen af Lovforslaget om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn, gaende ud paa, at Forslaget om de fælles Skolekommissioner, som i Forslaget kaldes Skolenævn, ikke var blevet modtaget med Glæde i Sønderjylland, men blev mødt med Protest baade fra tysk og fra dansk Side. Det kan ikke bestrides, at denne Protest kommer frem. Jeg staar her med „Nordschleswigsche Zeitung“, hvor Protesten kommer fra tysk Side, og jeg staar med en Artikel skrevet af Landstingsmand Jepsen Christensen i „Højskolebladet“, hvor Protesten kommer fra dansk Side.

Og jeg forstaar godt denne Protest, for det er jo rigtigt — og det bestred det ærede Medlem Hr. P. Mortensen jo ikke —, at flere Steder vil det nationale Mindretal ved dette Lovforslags Gennemførelse blive forurettet. Jeg nævnte under Behandlingen af Skoletilsynsforslaget — og det er jo nu gentaget her af det ærede Medlem Hr. Chr. Ernst Christensen —, at i Tønder Amt er der 13 af de smaa Skolekommissioner, hvor det tyske Mindretal har Flertal, men af de fælles Skolenævn vil der kun blive 3, hvor Tyskerne faar Flertal, og da Skolenævnene har faaet tillagt de afgørende Beføjelser, er det jo

ikke saa underligt, at det nationale Mindretal føler sig ilde berørt.

Men jeg er ganske klar over, at den højtærede Minister vil være med til at rette dette. Jeg mener, at hans Lovforslag er i høj Grad et Udtryk for, at han vil øve fuld Retfærdighed mod det nationale Mindretal, noget, jeg for øvrigt ikke et Øjeblik har tvivlet om. Jeg har heller ikke udtalt noget om, at dette Lovforslag eller Lovforslaget om Skolens Tilsyn skulde indeholde nogen Tendens til at krænke det nationale Mindretal, tværtimod; men da der er dette bestemte Punkt, hvor der gøres Uret mod det nationale Mindretal, mener jeg ogsaa, vi alle kan være enige om at søge det ændret.

Dermed vil jeg anbefale de foreliggende Lovforslag til velvillig Behandling.

Axel Dam: Retsforbundets Stilling til Forholdet mellem tyske og danske Skoler er nøjagtig den samme som vor Stilling til Forholdet mellem offentlige og private Skoler i det øvrige Land. Vi mener, at den eneste retfærdige Ordning, naar man opretholder begge Former for Skoler, er Indførelsen af det System, man kalder flydende Skolepenge, det vil sige, at de Forældre, der foretrækker privat Undervisning af deres Børn, faar et Tilskud for hvert Barn, der svarer til, hvad dets Undervisning i en offentlig Skole vilde koste. Hvis dette indførtes som almindeligt Princip, vilde Tyskerne i Sønderjylland heller ikke have nogen Grund til at beklage sig; de fik det samme som danske Borgere og kunde indrette deres tyske Skole, som de selv vilde.

Saa kunde de naturligvis ogsaa fuldstændig lade være med at undervise i Dansk. Men naar man opretholder en offentlig Skole, en Statsskole, og man der har en Række obligatoriske Fag, f. Eks. Historie og Geografi, saa forekommer det mig at være en grov Inkonsekvens at fritage for Undervisning i Landets Sprog, det Sprog, som hersker for de Statsborgere, der undervises deri.

Man maa jo ikke glemme, at der er stor Forskel paa at have et Sprog som Undervisningssprog, at undervise paa Sproget og at have nogle Timers Undervisning i det Sprog. Jeg synes ikke, det er nogen som helst Krænkelser af Friheden, at man forlanger visse Timers Undervisning i Landets officielle Sprog, i hvert Fald saa længe man opretholder en offentlig Undervisning med i øvrigt obligatoriske Fag.

Dette, at man gaar saa vidt, som man er gaaet her, at fritage derfor, staar for det